

Korrigeret udgave som er identisk med filen NYBH på disketten i Windows '95. Word.

Ruter i Hammerbruddet:

Hammerbruddet består af lys granit, der er dannet i præ-kambrium tiden. Man begyndte at bryde i det nuværende Hammerbrud i 1879 og frem til 1971, hvor hele Hammerknuden blev fredet. Allerede i 1891 beskæftigede stenbrydningen ca. 800 mand! I de første 40 år gik brydningen relativt langsomt. Dvs. ca. 500-1000 tons dagligt. Efter 1946 gik det ekstra stærkt, da man fik trykluftmejsler, så man hurtigere fik huller, man kunne fylde op med sprængladninger. Tidligere var man nødt til at dreje hullerne ud manuelt! Hammerbruddet var også generelt det brud, der var længst fremme i udviklingen teknisk set. Det var bl.a. her man brugte den første faldhammer. Søen, der ligger oppe bag bruddet i det nordlige hjørne, hedder Gamle Dam. Den var tæt på at blive ødelagt af brydningen, men blev heldigvis reddet af freddingen af hele Hammerknuden i 1971. Oppe bag ved Hammerbruddet (nv) ligger det lille stenbrud, Svend Klausens Kule, fra 1819. Før stenbruddet kom, lå der to små damme, Potten og Sleven. Nu ligger der i stedet på bunden af bruddet en større sø, som har fået navnet Krystalsøen. Den er nu ikke længere så klar, som den var i tidernes morgen, Området omkring Krystalsøen kaldes Sibirien, men skulle efter sigende ligge længere vest på, hvor der var en del små stenbrud. Sten herfra blev kørt vesten om Mederen og ned til Sæne, bedre kendt som Hammer Havn. Man kan endnu se rester derfra, når man går ud af kyststien fra Hammer Havn. Her ligger et par gamle rester fra tipvognssporene, samt en

cement bro.

Hammersøen har flere gange i historiens løb været udsat til krigshavn. Allerede i 1662 sendte Fredrik den 3. sin fæstningsbygger dertil, men der blev i stedet for bygget en fæstning på Chr. Ø. Senere var det tyskerne under første verdenskrig, der viste interesse for Hammersøen, måske også i anden verdenskrig? Hvorfor al den spekulation? Jo - hvis man står oppe i Hammerbruddet, kan man se, at søen (DK's eneste bjergsø, som ligger 8m over havoverfladen og er 14m dyb på det dybeste), er lukket af med sand, der var let at grave sig igennem, henholdsvis mod øst til Sandvig og mod vest til Sæne. Sæne betyder den sandede bugt.

Af overnatningsmuligheder her kan nævnes Lyngholt Familie Camping, Borreløngvej 43, 3770 Allinge. Tlf: 56 48 05 74
Sandvig Familie Camping, Sandlinien 5, 3770 Allinge. Tlf: 56 48 04 47. Eller hvis man er et reblag, kan man lægge sig oppe bag ved Gamle Dam. Så ligger man med fin adgang til klipperne den næste dag. For at komme her til skal man køre op ad vejen til fyret, hvor man drejer af, første vej på venstre hånd. (Her er indkørselsforbud og en kæde, som kan tages af, over vejen).

Vi har valgt at give ruterne karakter, alt efter hvor flotte og klassiske de er, ved at give dem op til tre stjerner som maximum. NB. Stjernerne er givet i forhold til det givne klatreområde, og ikke i forhold til resten af søen. Dvs. at en ***-rute på Helligdomsklipperne ikke

nødvendigvis er af samme standard som en ***-rute i Vang.

Plankebøffen:

Legenden. VII- AO ***

Martin Nissen/Thomas Mortensen/Mikkel Ketil, 10-12-94.
Frit Peter Haremoes efteråret 1995. Ufattelig fed og bidsk.
Formentlig Bornholms bedste.

(T) Ka' den føres? VI

Martin Nissen 5-6-92.
Ligger til højre for Legenden på samme væg. Går op af et ridssystem op til et træ på den første hylde.

Diederer på plankebøffen A3.

Peter Haremoes/ Jacob Rømer Barfod, efteråret 1995.

(T) Baletten. V

Mikkel Ketil/Lars Smail, juni-93.
Gymnastisk og løs på toppen. Ligger på væggen til venstre for Spejlet. Følger 3 rids op til en løs dieder og op til stien.

Jævlensvæg/Spejlet:

En ca. 38m høj og porøs klippevæg med mange små lister. Den er nok mest kendt blandt "Rapellere" som en fed rapelle-væg, da den er tæt på lodret fra top til bund. Vi har gjort et forsøg på at lave en rute op af den, men kom ikke mere end 2/3 op - på toprep. Så her er et project til den der kan lide klatring på små lister.

(T) Finger killer. VI

Mikkel Ketil/Martin Nissen, aug-93.
Klatring på små lister.

Koyaanisqatsi. A3, 30m. ***

Magnus Nilson/ Lars Benke, maj-86 (op til borebolten)
Til toppen: Jesper Schrøder/

René Andersen, april-94.
Dette er et absolut "must" for enhver artificiel klatrer, og er af flere blevet udråbt til den smukkeste ridslinie i det sydlige Skandinavien. Ridsset er mange steder smuldrende og toppen løs, hvilket er med til at gøre denne til en alvorlig, men ikke desto mindre anbefalelsesværdig rute. 1 borebolt 6m under toppen. Den Persons friend, som sad ca. 10m under toppen, blev fjernet i efteråret 1995, af Moses L.? Efter at have stået der i ?tid.

Scenen:

Løst område, som er svært tilgængeligt, med mulighed for en del flotte ruter. N.B Husk på at det er stenbrud og hvad dermed følger - altså ikke pålideligt. Om vinteren er der mulighed for isklatring!

Scene 1:

Lyden af rødvin. A2

Martin Nissen/Mikkel Ketil, 8-1-95.
God beynder-rids til artificiel klatring. Mulighed for friklatring.

Mikkel optimisme. A38 ***

Ikke klatret!!

Scene 2:

Smagen af hvidvin. A2+

Mikkel Ketil/Martin Nissen, 8-1-95.
Løs rute med eksponeret klatring. Mulighed for friklatring.

Ny væg:

I've got some problems. V

Martin Nissen/Jimmi lind, 4-4-92.

Min og Moses' artificielle rute op af de to rids.

Moses' og Jonas' trappe rute
+ gammel slagbolt rute

Det "gamle" brud:

Det "gamle" brud ligger i det nordøstlige hjørne af Hammerbruddet, på en lille terrasse.

Den til venstre for Hammer-cracket. (Lay-away venstre.)

VI. ***

Torben Overgaard/ Karin Jensen?

Ridset er nogle steder for smalt for hamjam, så layback-tekniker og små lister må tages til hjælp.
Flot teknisk rids.

Hammer-cracket. VI- ***

Mads Bech Madsen/ Finn Klinkeby (AC), maj-78.

Frit: Ole Krarup/ Mads Bech Madsen okt-79.

Flot rids med mange fede jams. Svær at sikre uden tekniske sikringsmidler.

(T) The Changable. VI

Mikkel Ketil/Gunner Friss/- Martin Nissen, maj-93.

En noget porøs rute som forandrer sig for hver gang, den bliver klatret.

(T) The touch. VI+

Martin Nissen/Jimmi Lind/- Mikkel Ketil, maj-93.

En teknisk svær og hård travers, men en delikat afslutning af The Changeable.

Chip & Chap. IV+

En let rute med tre forskellige afslutnings muligheder! God klatring på små lister. En toprebs rute for begyndere.

(T) Wild gravity. VI *

Martin Nissen/Mikkel Ketil/- Jimmi Lind, juni-93.

Kadanga Joe. V

Lars Smail/Martin Nissen, juni-92.
Tyndt rids med små lister.

Ruter på Hammerknuden ved kysten:

Hammerbrudet består af lys granit, der er dannet i prækambrum tiden.

Lidt Historie fra Hammerknuden. Jeg har fundet en lille fortælling fra Chr. Stub-Jørgensens bog "Hammeren". Citat: "Her går Lindesdal med bækken i sin bund ned mod kældernhalsen med den ejendommelige Djævlebro. Om Lindesdalen ved de gamle sagn at fortælle: Her skal engang en farlig lindorm have holdt til. Det var selveste fru Printzenskjold, der havde skaffet Bornholm dette udyr på halsen. Hun var som bekendt en troldkvinde af værste slags, og da hun var kommet tilbage fra Sverige, efter at hendes mand var blevet skudt, lod hun en skipper tage en lille æske med et par lindorme med til Bornholm. Men skipperen kunne ikke vente med at pille ved låget, til han kom i havn, og så slap lindormene ud og svømmede selv i land. Det traf sig så heldigt for dornholmerne, at de slog sig ned i øde skovstrækninger, den ene i Lindeskovene i Rø, den anden i skoven på Hammeren. Det var heldigt at de ikke kunne finde sammen og formere sig, men det kunne være galt nok endda; man kunne således høre berettet, at lindormen på Hammeren krævede en jomfru fra Allinge-Sandvig som årligt offer. Derfor tog bornholmerne sig for at ødelægge dyret. De samlede tør lyng, enekviste og pjaskbrænde i store dynger omkring lindormens opholdssted, og så stak de ild på dyngerne og

spærrede lindormen inde bag en ildkreds. Eftersom ilden nærmede sig, søgte den tilflugt i de højeste træer, og der sad den i toppen og slog med hoved og stjært, mens den sprudede edder og forgift mod flammerne, der krøb op imod den. Det skal have været et forfærdeligt syn, men man fik da på denne vis bugt med udyret.

Det er Hammerens forsvundne skov, der har fostret fabeldyret om end ad omveje. En lindebevoksning i gammel tid må have givet dalen navn, og dette navn har sat fantasien i sving, så historien om lindormen er kommet til verden. Måske også Hammerens hugorme, der navnlig holder til på bakkerne omkring fyret, har spillet en rolle ved sagnets udformning. De er vist næppe så talrige som nogle vil påstå; i alt fald er der mange, der i årevis stadig har færdes på Hammeren uden nogensinde at have set en hugorm; men i gammel tid kan de nok have krævet et eller andet offer blandt de små piger, der vogtede får deroppe. Citat slut.

Vandflyvervæggen.

Stjerne til støv. V

Finn Klinkeby/ Birgitte Ilse Larsen, sept-84.
En velsikret rute, med lidt løse sten.

Støvsugerens. V-

Finn Klinkeby/ Mads Bech Madsen, maj-79.
Følg ridset hele vejen op. Sværest umiddelbart inden toppen. Pas på toppen der er ret løs og "græsset". 10-15m bag toppen, på den anden side af stien kan man finde nogle gode rødder, som kan anvendes til anker.

Baby tør fik ble på. V+

Mikkel Ketil/Moses Løvstad/-

Martin Nissen,

Aldrig mer'. VI-

Martin Nissen/Jonas Løvstad/Andrew Hamilton, okt-93.
Som navnet lyder aldeles uanbefalesværdig - dødelig løs!

Over Havet. V-

Seks plus. VI

Jackob Rømer Barfod/ Christien Almer, juni-93.
Teknisk krævende rute, der byder på meget fin klatring.

28½ med skru. V+ *

Thomas Mortensen/Martin Nissen(solo), 1-12-94.

Ond granit. VI, (5+)

Martin Nissen/Thomas Mortensen, 1-12-94.
(Tape).

Frozen chicken. V+ (5)

Thomas Mortensen/Martin/Nissen, 1-12-94.

Svinestregen. III, (4-)

Finn Klinkeby/Mads Bech Madsen, sept-79.
Sjov velsikret rute med en kamin i toppen som afslutning, der er noget sværere end resten af ruten.

Diedren. VI-

Anstrengende velsikret rute. Første halvdel af ruten er sværest, hvor man med fordel kan bruge bridging. Fra den skrå hylde op er det gode kuffert greb.

Tretten rigtige. VI

Mads Bech Madsen/ Finn Klinkeby maj-79 (AC).
Frit: Michael Hjort/ Hanne Lauritsen, juni-93?
Vedvarende krævende rute, hvor man konstant er "i ilden". Væggen snyder lidt, idet mange af grebene ikke er så gode, som de ser ud til. Start lidt til venstre for

"Diedren", og gå dernæst lodret op. Sikres med Wireklir og friends. En af Bornholms bedste ruter!

Flydende Salwa. VI-

Michael Hjort/ Martin Tomlinson, '84.
En kvalitetsrute. Trods ridsets beskedne bredde dukker der hele tiden gode greb og sikringsmuligheder op. Minder lidt om sin nabo "Tretten" rigtige.

Ruter ved Lindesdal:

Hardebeest. VI+

Michael Hjort, juni-93.
Varieret rute i god klippe, der ikke mindst i den øvre del kræver et par gode overarme. Dobbelte anbefales.

Prince. IV-, (4)

Michael Jensen, marts-80.
God rute med mange gode bevægelser. I Kaminen skal man ind i denne og lave layback for at komme til standpladsen.

Nord for Lindesdal:

I området her findes der utrolig gode bouldringsmuligheder på store sten og lave vægge. Her ligger problemerne oftest i at klatre i en lige linie op til toppen. Her findes også nogle fine "frie" ruter.

Kort og godt. VI+

Jakob Rømer Barfod, maj-93.
Sjovt lille problem med kort anstrengende overhængende klatring, der bliver sværere jo mindre overhængende den er!

Ruter neden for Hammershus:
Hammershus blev efter sigende bygget oven på en gammel vikingeborg i 1250, af Bisop Jacob Erlandsen.

Operation ørkenstorm. III+
Rikki Hansen(solo), juli-89.

Ren pukkelpiste. III

Thomas Mortensen(solo), juli-89.

Indgangen til Himmeriget:
Stedet bliver også kaldt "Hønseriet" blandt lystfi-skere, da her er meget gode fangstmuligheder om vinteren, januar/februar. Specielt efter at vinden er gået fra nordvest og om i syd.

Martin Nissen/Mikkel Ketil, aug-94.

Thomas Mortensen/Moses Løvstad, aug-94.

Suicide wish. V

Moses Løvstad/Thomas Mortensen, aug-94.

Køkenetrappen. IV

Jonas Løvstad/Moses Løvstad, juli-94.

Muleklippen:

Mågens rids. VI-

Martin Nissen/Jonas Løvstad, maj-94.

Mågens vugge. V-

Martin Nissen/Moses Løvstad, maj-94.

??? V-

Martin Nissen/Moses Løvstad, maj-94.

Dieter 6+ rute!

Ruter ved Vang:

Vang granit (Intermedinær granit er dannet i prækambrium tiden.
Vang klipperne er fredet fra parkeringspladsen og ud efter. Dvs. at hvis vi klatrere ikke skal få et dårligere og mere skræmmende rygte end vi allerede har, helst ikke skal

campere på sletten efter p-pladsen eller efterlade affald mv. Man kan søge om tilladelse hos havnefogeden. God fornøjelse, med venlig hilsen B.K.

Ruter før "nåsen":

Kong Hellighanses forbandelse. A2

Peter Harremoës/Jacob Barfoed, 28-10-94.

A Pinch in the tail - venstre.

En lidt svære rute med start i "A Pinch in the tail".

A Pinch in the tail. V+

God lodret rute, der er sværest i toppen. Abseil mulighed 50-100m nord for afslutningen.

Klemblokken - venstre

Starten er lidt betydeligt sværere. Den mere lodrette linie er mer end 100% og lægger op til off-width-teknik. Medbring friend # 4 eller større sikring.

Klemblokken. IV-

God let rute, der ikke byder på de store problemer.

Patrica kass. VI+

Den eksponerede. IV+

Spændende afslutning i smalt rids. Pas på løse blokke. Abseil fra træet ca. 10m bag standpladsen.

"LAF" V

Jacob Barfoed/ , sommer-89. Et dejlig lille rids, som er hurtigt klatret. Meget nemt sikret.

"nåsen". A2??

Hip hurra, det er min fødselsdag. A2+

"Nåse diederen". A2???

Ruter efter "Nåsen":

Blød start. V, (5+)

Starter i et godt handjamb-rids. Herefter lettere klatring til toppen. God afslutning på små lister og trin. Abseil fra træet, oven for Hurtigruten.

Diederen. IV-

Michael Jensen/ Jørgen Jacobsen.

God klatring, der følger diedren hele vejen op. Dejlig udsigt fra standpladsen. Abseil enten fra den store sten eller fra træet oven for Hurtigruten.

Diederen - højre.

Denne er lidt sværere end "diederen".

Min vildeste fantasi. V

Martin Nissen/Jonas Løvstad, juni-92.

Ok klatring. Jævnt over lidt løs.

Tjørnen.

Endnu ikke klatret.

Tilbagefaldet. V, (5+)

Niels Munkegaard/ Per Henriksen & Finn Klinkeby, okt-79.

Tænk over starten! 1. sikring sidder ret højt. 2/3 oppe kan man klatre ud på pillaren/-væggen, hvilket giver en meget fin og eksponeret afslutning. God klatring.

Hurtig ruten. VIII-

Mads Bech Madsen/ Niels Munkegaard sept-79 (AI - IV+).

Frit: Michael Ejort/ Søren Smidt, juni-93.

Følger to flotte små parallelle rids. Mange vanskelige balance bevægelser. Sikret med mange små kiler. Bornholms vanskeligste førte frie rute.

Lænestolen. VI-

Michael Jensen/ Finn Klinkeby

& Mads Bech Madsen, maj-79.
Klassisk crack, anstrengende
i starten. Godt sikret rute.
Et væg must.

Lænestolen m. venstre indgang. VI

Martin Nissen/Gunnar Friis,
En spændende variant til
Lænestolen. Du undgår Læ-
nestolens crux, men får til
gengæld en god og lidt aparte
sekvens af bevægelser.

Lænestolen m. venstre afslutning. VI-

En mere eksponeret og sværere
afslutning.

Det slanke rids. A2

Jacob Barfoed/Peter Harremoës,
28-10-94.
Et meget lille rids til ven-
stre for Lænestolen. Michael
Hjort har toprebet den!

Tågen letter. V

Mads Bech Madsen/ Michael
Jensen, maj 79.
Fin crack-klatrung og gode
sikrings muligheder. Afslutter
inde i diederen.

Tågen letter direkte. V

Fin crack-klatrung med gode
sikrings muligheder. Ruten er
lidt løs på slutningen.
Standpladsen kan være lidt
svær at sikre, men er fast.

Tågen letter m. højre indgang. V

Lidt flottere start end den
normale, alt efter hvem man
er.

Tågen letter m. højre afslutning. V

Fin stejle klatrung på små
lister.

Tyskeren. VI

Heavy overhæng med små lister
efter overhængen. Efter hyl-
den bliver den lidt løs.

Svær start m. venstre indgang. VI-?

Her springer man over den
svære start.

Svær start. VII-, **

Michael Hjort/Søren Schmidt.
Pænt rids, der heldigvis
bliver større, jo højere op
man kommer. Overvej den
startende crux-sekvens godt.
Svært sikret i starten.
Starten sikres m. små kiler.

Frafaldet m. venstre indgang. VI-

Starten ser lettere ud her,
men den snyder.

Frafaldet. VI-, ***

Ole Krarup, okt-79.
Rigtig lækker jam-crack.
Lidt svært sikret i starten
uden friends. Herlig
klatrung.

Kaminen. III+

Michael Jensen/ Jørgen Jacob-
sen.
Start i "Søvnghænger" og
hold til venstre op i kami-
nen. Velsikret.

Søvnghænger. V+

Mads Bech Madsen/ Michael
Jensen/ Finn Klinkeby, maj-
79.
Glimrende rute hvor der an-
vendes diedere- og kamintek-
nik.

Søvnghænger m. venstre indgang. V+

En ikke så fin linie. Men
spændende start!

The crooked on'er. V-

Jonas Løvstad/Martin Nissen,
juli 93.
Fint dieder-klatrung, der
lettest klatres med front mod
havet. God bridging.

Den lille delikatesse. V-, *

Martin Nissen/Jacob Barfoed/-
Mikkel Ketil, 2-1-95.
Starten op til selve cracket
er ikke noget at skrive hjem
om (solo III), men selve
cracket er delikat. Store

sikringer.

Kaminen. III

Mikkel Ketil(solo), 2-1-95.
Fin lille kamin. God udsigt
ned mod vandet, fra toppen.

Krågeduren:

Eller "Krågeturen" som den
også er blevet fortolket som,
dvs. den tur som kragerne
tager. Såvel navnet som klip-
pen er - om jeg må sige -
enestående.

Krågeduren, normalvejen. III-

Michael Jensen/ Jørgen Jacob-
sen, '77.

Normalvejen er ikke så let
sikret, men til gengæld let.
Standplads lige under toppen
på hylden. Læg rebet rundt om
toppen som sikring.

Keine Hexerei. IV+

Vandsiden. V-

Let start. Cruet ligger i at
komme udover overhænget. Ikke
så let som man skulle tro.

Vandsiden m. højre indgang. V-

Her er starten lige så let.

Landsiden. IV+

Dejlig og lige til.

(BP) Rundt roden. 6+/7

Cruet er endnu ikke
lavet. Dejlig bouldring på
små greb, en del overhæng på
ruten samt et par balance mo-
ves. Kort sagt den har det
meste af en god bouldre rute!

Ruter efter krågeduren:

Ned med svinet. VI-

Tomas Mortensen(yoyo)/Mikkel
Ketil, 26.2.95.
Starten er et udsøgt over-
hængende rids, desværre
bliver ruten hurtig løs efter
over-hænget. På toppen er der
fint at sikre, men for at
komme ned må man traversere
på en stejl skråning begroet

af græs og enebær før man
kommer hen til et par træer.
På trods af dette er den
bestemt værd at klatre!

Lay-back ridset. V+

Michael Hjort, okt-83.

Det kan være lidt svært at
se, hvordan man får sat sine
sikringer, men et fint, fast
og smalt lay-back rids. Top-
sikring om den store sten på
toppen.

Lay-back ridset direkte. V+

Forsæt lige op efter lay-back
ridset.

Brudevalsen. IV

Jens Andersen/ Nils Thomsen,
'79.

Fint og fast rids, der er
velsikret. Abseil som fra
Lay-back ridset.

Ridset til højre for Brude- valsen.

Ruten er lidt tilgroet bl.a.
med en lille tornebusk.

Medium. IV

Rundt om hjørnet efter "Bru-
devalsen"

Hidden crack. V

Fin, lidt teknisk rute med
gode greb. Lidt løs.

Slagboltvæggen:

Denne fine kystvendte væg
ligger ca. 100m syd for det
sted, hvor det gamle jern-
banespor fører op i landet og
erstattes af klipper helt ud
til havet.

Darth Vader. VI (V+/VI-)

Magnus Nilsson/ Lars Benke
m.fl. maj-86.

(Ruten blev
førstegangsbesteget med to
slagbolte, men disse er nu
fjernet).
Virkelig god friktions-
klatring på små lister. Ruten
er meget svært sikret uden
slagbolte - kan klatres i
utallige varianter.

Luke Skywalker. V+ (V)

Frederik Fogberg/ Jan Erikson, maj-86.

Sydlig del af slagboltvæggen. Lækker tynd ridsklatring, hvor cruxet sidder i rutens sidste 2/3.

(T) Optimus. (VI)

Martin Nissen/Gunnar Friis/- Jimmi Lind, april-92.

Ruter i Ringedal:

Klippen her er Vang granit (Intermedinær granit) som er dannet i prækambrium tiden. Klipperne i Ringedal udgør en ca. 500m lang strækning. De er stærkt begroet af vedbend, som trives fortrinligt i havluften, som presses op gennem dalen. Det er også i Ringedal, man finder den største mængde af "ur", (Dvs. nedstyrtede klippeblokke) i de bornholmske dale. Der skulle efter sigende være en hule "Kaja Monsa Hol". Kaja Mosa Hol er navnet på et sagn som Bert Nielsen skrevet om i romanen "Ildvinter". Hullet skulle befinde sig ca. 40-50m syd for stedet, hvor klipperne starter fra nord oven for klipperne.

Oplagt diagonalrute tilbage i 94/95

Grøntorvet. V ***

Lars Thurslund/Peter E/Kristian/Mikkel Ketil, 30-8-98.

Wallace & Gromit * VII-?**

Peter Hæremoës, 30-8-98
Hangdogging.

Diederer ** 94/95

Businessman. V, ***

Mikkel Ketil/Martin Nissen, 14-12-94.
Nydeligt overhæng, der er

forbavsende let at føre. Ruten har lidt løse sten. Abseil ned fra træet, som står lige foran én, når man kommer op. Muligvis kan der sidde en BD friend #4, når man er kommet op efter overhængen.

In the vue of vitniss. ***

VI-(6)

(T). Mikkel Ketil.
Frit: Mikkel Ketil/Jesper A. Jensen, maj-95
Overhængen, som også er cruxet, kan med fordel klatres med jams, indtil man står oven over det. Er lidt svær at sikre uden friend de sidste meter. Flot rute, som kræver en del store sikringer - godt sikret på toppen. Abseil som fra Businessman.

Rustne søm & og skruer. VI+ AO, ***

Martin Nissen/Mikkel Ketil, 14-12-94.
Flot. Næsten ét langt crux! Mange 6.grads bevægelser i træk. En fin og fast rute. En fordel at sikre med minikiler. Abseil som fra Businessman.

Ruter ved Jons Kapel:

Jons Kapel består hovedsageligt af Vang granit (intermediær granit). På vej ned til stranden fra hotellet kan man se forvitrede diabasgange langs trappen. Ovnen, som er en dyb hule på sydsiden af strandklippen er udformet af bølgeslag!

Kangaroo point. V- (IV+)

Martin Nissen/Moses Løvstad, 29-12-94.

Alle veje fører til Hasle.

III+

Moses Løvstad/Martin Nissen, 29-12-94.

(BP) Rimelig rar, rimelig rå.

(7)

Mikkel Ketil, Martin Nissen

15-2-95.

Alle bevægelserne er nu lavet, men ikke sammenhængende. Et lækkert bouldre problem med mange lækkerier, hvor man skal tænke sig godt om, have gode teknikker og en god balance.

Hjortebjerg:

Martin var der første gang i foråret 1996. Ligger vest for Hjortebjerg campingplads, langs stien til fyrtårnet/Hammersø. Her er der potentiale for en del bouldreproblemer.

Storedal (sandkås):

Et område med mange korte rids. Desværre er her næsten tilgroet, ellers dejlig klippe.

Sandkås strand:

Her er god klippe med potentiale for gode bouldre problemer.

Ruter nord for Helligdommen:

Helligdommen:

Her skal først nævnes, at der er kommet et **totalt klatreforbud** på Helligdomsklipperne, hvor man får konfiskeret sit udstyr og bliver idømt en bøde, hvis man bliver opdaget af politiet, som kunstmuseet arbejder sammen med! Bør derfor frarådes at klatre her - hvis man nu alligevel gør det, så gør det så diskret som muligt, hvor ingen ser jer.

Helligdomsklipperne, som nok er de mest kendte og besøgte klipper af turisterne, findes på den nordøstlige del af Bornholm nord for Gudhjem. Det er også her, man finder Bornholms vel nok mest kendte klippe formationer - Lyseklippen og Capriklippen.

Klippen her ser og føles nok mere løs, end hvad den egentlig er, men vær stadig påpasselig med løse sten - specielt hvis I klatrer med tilskuere. Det ser nemlig 10 gange så voldsomt ud for tilskuerne, end det egentlig er. Nogle vil påstå - med rette - at vi ned eroderer klipperne ved klatring. Ellers findes her grotter og huler samt nogle fine bouldre problemer nede i vandkanten. Jeg vil dertil vove at påstå, at de alle er lavet. Fra Helligdomsklipperne og sydpå ned til Gudhjem findes der meget god klatring.

Siriusklippen:

Kommer man ned ad stien fra kunstmuseet og ser ud over vandet, så ligger denne væg i kløften til højre. Alene på denne væg findes der ca. 13 ruter - nogle bedre end andre. Nord for Sirius Capriklippen, ved den lille anløbshavn. Den er generelt løs og ikke anbefalelsesværdig. På det plateau man står på ser alt dette fra hedder ??????-?????. Her på findes:

Anker Jørgensen. V

En kæp i sprækken. V

Siriusklippen:

Sirius. IV, (4+)

Michael Jensen/ Jørgen Jacobsen. Skrå diedre med små rids. Undgå overhængen ved at klatre til højre for det, og dernæst ud på selve overhængen, (cruet). God rute.

Via verde. V

Michael Hjort/ Michael Jensen, -83. Fin væg klatring med perfekte skarpe greb. Velsikret.

Pusling. III+

Sally Westergaard/ Marianne?
Tydelig diedre/Groove. Ikke
nem at sikre og bør helst
undgås af nybegynder og "wi-
gers".

Ved våde oven:

Duelling biceps. 6+, ***

Martin Nissen, Mikkel Ketil/-
Thomas Mortensen, juli-92.

T.H. Christian-rute. V-

T.V. V+, Løs.

(T) Buch-barck ruten. 5

Mikkel Ketil/Thomas Morten-
sen, 20-6-94.

7+ i strømpe sokker. VI- **

Eksponeret klatring på en
noget løs klippe.

Holder det mon? V (V+)

Ok rute. Stejl klatring og
forholdsvis nem at sikre.

Thornbird excrementos

Moses Løvstad/Thomas Morten-
sen, juli-94.

Bob. VI

Starter med problematisk
handjam på slabet, herefter
går det lettere op af de vel-
sikrede rids. Fin rute.

Hulediedren. V-

Følg diedren hele vejen op.
Fin klatring.

(T) De måger. 5+

Mikkel Ketil/Moses Løvstad,
aug-94.

Meget kort rute.

Måneskinsklippen:

Første stig ned mod vandet
fra Bornholmerpladsen.

Claus og Mette. V-

God rute med mange gode greb
og trin. Følg ridset hele
vejen op og afslut til højre.

Helmjam. III+

Umuligt at dreje hovedet inde

i kaminen på toppen - deraf
rutens navn.

Boreboltruten. VII- (6+)

Tobias Kjølser.

Ruten har tidligere været
boreboltet.

Overhængende vægklatring på
forholdsvis små greb. Pro-
blemet er at nå dem. Velsik-
ret med et passende udvalg af
små friends. Lettere hvis
kanterne benyttes.

Rolling stones. 5

Gunnar Friis, Martin Nissen/-
Jimmi Lind, juni-92.

(BP) Water line.

(BP) Le turnel. 3+

Mikkel Ketil/Thomas Morten-
sen, 2-7-94.

Klatres bedst i bare tær.
Kan afsluttes til venstre
eller - lidt sværere - på den
lidt overhængende væg til
højre.

NB. syd for Bornholmer plad-
sen:

Her god høj klippe med vilde
overhæng. Her er gode
bouldrings muligheder. Om-
rådet er faktisk også fast!

Bayli-river. Sæne forstrand,
Røstede:

Parkér ved vandværket eller
den hvide bon. Kan let ses i
venstre side af vejen, når
man kommer fra Helligdommen.
Her er en uopdaget perle. Her
er potentiale for mange fede
crack ruter. Stedet ligger
inde bag træer og er noget
begroet af laver. På trods af
laverne er friktionen høj.
Vårbækken har sit udløb her
ned over de stejle klipper
med et fald på små ti meter
på det højeste. Om vinteren
er der her nede på klipperne,
lidt nordvest for vårbækkens
udløb, stor sandsynlighed for
at finde is allerede efter 1-
2 ugers god frost.

Rum 4. 5-

Mikkel ketil/jonas Løvstad,

29-5-96.

Stort rids, der er svært sikret. Skal nok klatres udvendig og ikke halvt inde i sprækken.

Fred til klatrene. V+

Mikkel Ketil/Martin Nissen, Fint dieder crack som kan være lidt svær at sikre. Nogle løse sten.

Snøvsen. 4+ (5-)

Snøvsen/Dennis/Mikkel Ketil, Maj '96. Fin rute der følger to parallelle rids. Let sikret.

Texas yeti V A0

Martin Nissen/Mikkel Ketil, Ruten går op på vandsiden af den fritstående søjle.

Den med 4# walnuts'en

Si le sœur vous en dit. 6-

Martin Nissen/Mikkel Ketil, 30-5-'96. Fin og ren rute. Klatres lige på og hårdt. Ved god fodteknik bliver den ikke så "tung".

Cryptic gymnastic. V+

Martin Nissen/Mikkel Ketil, God teknisk rids klatring. Ret kort, men tilfredsstillende.

Akubra V- Martin Nissen/Mikkel Ketil, nogenlunde rute med for megen vegetation.

6

Jonas Løvstad/Mikkel Ketil, 29-5-'96. Teknisk svær rute, der er meget løs på toppen. De sidste 3m klatres på løse blokke og jord!

Insekt tango. V+

Mikkel Ketil/Martin Nissen, Nydeligt rids. Gode sikringsmuligheder.

Ruter ved 3. bro:

Mega klatring. Klippe i særklasse. Megen stejl klippe med gode overhæng + gode bouldring muligheder. Her står også et klippespir (Støvlen). Flot klatring.

overhængende farer. VI

Martin Nissen/Dion Vilhelmsen/Mads Hollesen, 5-6-92.

(BP) Purpur rød aften sol.

6+, ***

Mikkel Ketil/Martin Nissen, 6-6-93.

Ruter ved 2. bro (Bobbeåen):

Nothing at all.

Her kan man dog finde fine sten på stranden.

Gudhjem:

Gudhjem er en meget flot og stemnings fuld by. Om aftenen er her bestemt en meget dejlig og afslappet atmosfære. Det meste af turistlivet findes omkring havnen. Båd til Christiansø går også her fra.

Hvis man har lyst til at klatre på klipperne omkring Gudhjem, er Sletten camping bestemt at anbefale. Sletten camping ligger helt ned til klipperne midt i Gudhjem hvor noget af Bornholms bedste bouldring findes. Her er også godt at bade fra klipperne. Camping pladsen er også et godt udgangspunkt for klatring i på Helligdommen, Randkløve og Saltune klipperne ved Hvide Hus. Specielt hvis man er uden bil, for her er det let at tomle (Hitch hike) fra til alle stederne.

Der er som regel gang i nat-

livet på Sletten camping,
hvor folk samles ved teltene
og hygger sig eller fester
før og efter de går i byen.
Til sidst og ikke mindst kan
det være, at man skal have
vasket tøjet og sig selv
under en bruser, så
mulighederne er mange her.

Ruter ved Røverborgen (Klip-
perne nord for Gudhjem:

Klatring på grejs. Man kan
finde mindre forekomster af
andre bjergarter her. Klip-
perne i dette område har
store forekomster af mos.
Ruterne er ca mellem 10 - 15m
høje.

(T) Camalot crack. 4

Moses Løvstad, 24-12-94.
Følg det flotte rids!

Røverborgen direkte. V

Moses Løvstad/Jacob Barfod,

Nature sucks. IV+

Moses Løvstad/Jacob Barfod,

(T) Jungle feber. 4

Moses Løvstad, 24-12-94.

(T) Jungle Jam. 4

Moses Løvstad, 24-12-94.

Røverborgens nordside. IV

Jacob Barfod/Moses Løvstad,

Rock in sock. 3+

Martin Nissen(solo),
Våd og begroet.

Free spirit. V

Martin Nissen/Mikkel Ketil,
Fin stejl klatring af høj
kvalit'

(T) Magic touch. 6

Moses Løvstad, 24-12-94.
Spændende start. Svær at
sikre godt før overhænget.

(T) Green rock. 3+

Moses Løvstad, 24-12-94.

Lettere begroet klippe.

(T) Bring a zippo. 4

Moses Løvstad, 24-12-94.
Lettere begroet rute.

(T) Two in one. 4+

Crux'et sider på top væggen.

Holka dalen:

Drej af fra kystvejen ved
benzintanken i Gudhjem. Vejen
fører ned mod havnen. Drej op
til venstre op ad Holkavej
ved Valnøddeterrassen. Så
kommer du der til.
Flot åben plads under broen.
Her er nogle klipper, som
stikker frem. Ikke meget
bevendt, men her er dog et
lang rids.

Ruter ved Åsbakken (Grafitti-
væggen):

(T) Har toppet. 7-

Martin Nissen/Mikkel Ketil,
juli-93.

Har været der. V-

Mikkel Ketil/Martin Nissen,
juli-93.

(T) Original overhænget. 6-

Mikkel Ketil/Martin Nissen,
juli-93.

(T) Big, bad, beach boys. 5+

Martin Nissen/Mikkel Ketil,
juli-93.

(T) Topløs. 6-

Martin Nissen/Mikkel Ketil,
juli-93.

(BP) Ulven kommer! 5+

Mikkel Ketil/Martin Nissen,
juli-93.

Ruter nord for Sølvklippen:

No chalk wanker. 5+

Lars Smail (solo), juni-93.

Kyllinge bryst. 4+

Mikkel Ketil (solo), juli-93.

(BP) Jorden er giftig. 6
Thomas Mortensen, juni-93.

Ruter neden for Sletten camping:

Kvinde teologi. 5
Martin Nissen (solo), juni-92.

(BP) Karat 18/12
Mikkel Ketil/Thomas Mortensen, juli-93.
Den har det meste, små/store greb, overhæng, dieder m.m.

(BP) Det kolde gys.
Her skal man ikke være bange for at falde i.

(BP) Her er jeg! 6
Stenen ligger på sten stranden neden for Sletten camping. Fint lille "BP" til at starte med.

Ruter på sølvklippen:

Her findes en del fine bouldre problemer og et par små solo ruter. Her er nok klippe et par timer for to personer.

Kæverasler Svend. 4-
Mikkel Ketil 4-3-95.

Flodhesten Frodes mareridt. 4+
Mikkel Ketil 4-3-95.

Sommerfuglen våd vinter. 4
Mikkel Ketil 4-3-95.

Knas på linjen. 4-
Mikkel Ketil 4-3-95.
1

(BP) Snebold monstret. 4
Mikkel Ketil 4-3-95.

Ruter langs Koppeåen, efter Stavehøl vandfaldet:

Klinterne. Klipperne ved Saltune:
Ligger neden for "Det hvide

hus"

Her er virkelig god gnejs med en dejlig friktion. Klippen her er lav med gode muligheder for masser af bouldring og lidt solo klatring.

Porno klippen.
Martin Nissen.

Ruter i Randkløven:

Lille Per. VII- (6+)
Mikkel Ketil (yoyo)/Martin Nissen, 13-12-94.
Et skarpt, smalt og lille rids for finger jams. Tape vil gøre det mere komfortabelt for fingrene.

Thanks to Allan. 5-
Martin Nissen (solo), 20-12-94.
Fint lille crack.

Pollux. A2+
Jacob Barfod/Peter Harremoës, 30-12-94.
Starter i det venstre rids i det store overhæng. Der er et enkelt svært punkt midt på væggen. Både denne og dens tvilling th. **Castor**, er oplagte friklatrings projekter.

Castor. A2+ (VII,A0)
Peter Harremoës/Jacob Barfod, 30-10-94.

Nakos popos ultimatios. V-
Martin Nissen/Thomas Mortensen, 28-11-94.
Ok klatring.

Bangkok 79. V-
Jørgen Jacobsen/ Michael Jensen.
Fin velsikret rute der enten kan klatres i begge eller det højre eller venstre rids. God klatring.

Opstignings kaminen. III+

Eventyret der ikke ville ende. VI, A0
Peter Harremoës/Jacob Barfod, 15-10-94.

Dejlig fast klippe med enkelt snit. En fordel at medbringe et bredt udvalg af frihands eller mini-kiler.

Sorte Else. V+

Mads Bech Madsen, Finn Klinkeby/ Michael Jensen, maj-79. Cruxet sider i starten som kan være lidt fugtig. Velsikret. En af Randkløvens klassikere.

Ned stignings kaminen. II

Hand jam ruten. V-

Fed kort håndjam rute.

Victory. IV+

Jørgen Jacobsen/ Michael Jensen.
God velsikret rute, der følger det skå rids hele vejen op.

(BP) Kwanka Wanka. 6+

Mikkel Ketil 7-3-95.
På væggen længst ud mod havet

Huset syd for Randkløven:

Ups våd sko. IV-

Mikkel Ketil (solo), 17-12-94.

Ruter ved Ypnasted:

God lav klippe.

X-mast. VI A1

Det store overhæng. VI+

Jacob Rømer Barfod, maj-93.
Følg ridset til højre for selve overhænget. Klatre dernæst ud under det og til toppen. Dette udgør cruxet og er ret anstrengende - lidt løs så vær forsigtig!

Blokken!

4 høje opadgående BP/solo ruter, en svær BP-travers.

Bp-traversen, Mikkel Ketil, Sommeren '95. 7-. Ikke så teknisk svær, men hård og

krævende. For at kunne onsigte den skal man have en afsindig god hukommelse, samt være god til at læse ruter!

Listed:

Røven i vandskorpen.

Martin

Listed - Svaneke:

Hvis man alligevel er på vej syd over i bus, kan man stå af i Listed og gå til Svaneke ad kyststien. Her vil man finde nogle små klipper og to bouldre vægge, som er det værd.

(BP) Vandspejlet. 6+

Mikkel Ketil, 18-12-94.

(BP) Vigen. 5+

Den ensomme klippe:

Våd dec. 5

Mikkel Ketil (solo), 18-12-94.

No skills required. 3+

Martin Nissen (solo), aug-94.

En flad fornemmelse. V

Martin Nissen (solo), aug-94.

(BP) Den slimede ål. 4

Martin Nissen, aug-94.

Nexø stenbrud:

Oprindeligt hedder det "**Fredriks stenbrud**" og er Bornholms ældste stenbrud fra 1734. Her har man brudt sig ned i det 100 meter tykke sandstenslag. Stenbruddet er nu fuldt så meget op med vand, at kun de øverste dele står frit. Her kan man se lag af krydslejlrede røde sandsten. Nærmest nedkørslen kan man finde et snit i en glaukonit- holdig hvid sandsten, der er omgivet af normal rød sandsten, med betydeligt indhold af feldspat.

Området er løst og dårligt sikret. God fornøjelse.

Frosne fingre. 4

Mikkel Ketil (solo), 19-12-94.

Løs og scary.

Presset citron. 5

Mikkel Ketil (solo), 19-12-94.

Løs og Scary.

En kold Dec. dag. 4+

Mikkel Ketil (solo), 19-12-94.

Løs og scary.

Mande hjørnet. 3

Mikkel Ketil (solo), 19-12-94.

(BP) Saftig klippe. 4-

Mikkel Ketil (solo), 19-12-94.

Ekkodalen:

Kun for tøse drenge. A3+ (+ snyd - fix reb).

Martin Nissen/Mikkel Ketil, 6-11-94.

2 rustne bolte. VI AO

(T) 1 rusten bolt. VI-

Mikkel/Tommas Maj-95.

(T) Burning needles. VI-

Mikkel Ketil/Tommas Mortensen, maj-95.

Fin rute hvor man kan få brugt ens bridging teknikker. Ruten starter lige op i dederen.

(T)

Jacob Barfod/Martin Nissen, 4-12-94.

(T) 6

Jacob Barfod/Martin Nissen, 4-12-94.

Maj dalen:

Salig duft. 3

Mikkel Ketil/Gimmi Lind (solo), aug-91.

Martin Har en rute.

Et B. Problem undervis.

Dybedal:

Mysteriet om Oles 8-tal. IV-
Martin Nissen/Ole Kappelgård, 5-8-94.

Ruter i Knarregårdsbrudet:

Stort stenbrud men med lave klipper. Her er dog rig mulighed for mange korte ruter.

"Larses" stenbrud:

Stort forladt stenbrud. Her findes nogle fine ruter. Et par af de mere klare rids på god klippe starter fra søen! Øvre i det sydøstlige hjørne er der et fint hand-lay-back crack.

Hvideeng stenbrud:

Et gammelt stenbrud hvor der stadig brydes. Her er ikke noget særligt - måske en enkel artificiel rute eller to.

Ruter i bjergbakkebrudet:

Lange brede bor. 2

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Neat riss. 3+

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

If you climb with your ego, you got a fool for a partner.

6-

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Blondstones. 3-

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Uldsok. 4-

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Loose rock. 4

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Rene fødder. 4-

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Sorte Fødder. 2+

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Short fun. 5

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Fluens fars ven, kan løfte bagenden af en Ferguson traktor. 5-

Martin Nissen (solo), 26-10-94.

Bertelegård stenbrud:

Her er heller ikke noget at rejse langt efter. Lavt, løs og skarpt.

Ruter i Helletsgårdsbruddet:

(T) Blå pigespejder... 6

Mikkel Ketil/Martin Nissen, maj-93.

Dalegårdsbrudet:

Ved Olsker.

Indianeren.

Lille overhængende rute.

Østerlars stenbrud:

Fedt overhængende problem samt en fed travers.